

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે

કક્ષા-10 હિન્દી (દ્વિતીય ભાષા) વાર્ષિક પરીક્ષા

સમય : 3 ઘણ્ટે

પ્રશ્નપત્ર કા પ્રારૂપ

પૂર્ણાક : 80

વિભાગ-A (ગદ્ય વિભાગ) [18]

- વસ્તુનિષ્ઠ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો કે ઉત્તર લિખિએ | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 [09]
- એક-એક મેં ઉત્તર દીજિએ : પ્રશ્ન - 10, 11 [02]
- દો-તીન વાક્યો મેં ઉત્તર દીજિએ : પ્રશ્ન - 12 [02]
- ચાર-પાઁચ વાક્યો મેં ઉત્તર દીજિએ : પ્રશ્ન 13 અથવા 13 [03]
- આશય સ્પષ્ટ કીજિએ : પ્રશ્ન 14 અથવા 14 [02]

વિભાગ-B (પદ્ય વિભાગ) [18]

- વસ્તુનિષ્ઠ (હેતુલક્ષી) પ્રશ્નો કે ઉત્તર દીજિએ : પ્રશ્ન - 15,16,17,18,19,20,21,22,23 [09]
- એક-એક મેં ઉત્તર દીજિએ : પ્રશ્ન - 24, 25 [02]
- દો-તીન વાક્યો મેં ઉત્તર દીજિએ : પ્રશ્ન - 26 [02]
- ચાર-પાઁચ વાક્યો મેં ઉત્તર દીજિએ : પ્રશ્ન 27 અથવા 27 [03]
- આશય સ્પષ્ટ કીજિએ : પ્રશ્ન 28 અથવા 28 [02]

વિભાગ-C (વ્યાકરણ વિભાગ) [18]

- નિમલિખિત કહાવત કા સહી અર્થ લિખિએ | પ્રશ્ન - 29 [01]
- નિમલિખિત શબ્દ સમૂહ કે લિએ એક શબ્દ લિખિએ | પ્રશ્ન - 30 [01]
- નિમલિખિત સંધિકો છોડિએ | પ્રશ્ન - 31 [01]
- નિમલિખિત સંધિ કો મિલાઈએ | પ્રશ્ન - 32 [01]
- નિમલિખિત મુહાવરે કા અર્થ દેકર વાક્ય મેં પ્રયોગ કીજિએ | પ્રશ્ન - 33 [02]
- નિમલિખિત શબ્દો કે વિરોધી શબ્દ લિખિએ | (પ્રશ્ન 34 - 35) [02]
- નિમલિખિત શબ્દો કે પર્યાયવાચી શબ્દ લિખિએ | (પ્રશ્ન 36 - 37) [02]
- નિમલિખિત શબ્દો કી ભાવવાચક સંજ્ઞા લિખિએ | (પ્રશ્ન 38 - 39) [02]
- નિમલિખિત શબ્દો કે વિશેષણ બનાઈએ | (પ્રશ્ન 40 - 41) [02]
- નિમલિખિત શબ્દો કી કર્તૃવાચક સંજ્ઞા લિખિએ | (પ્રશ્ન 42 - 43) [02]
- નિમલિખિત શબ્દો કા સમાસ પહોંચાનિએ | (પ્રશ્ન 44 - 45) [02]

વિભાગ-D (લેખન કાર્ય) [26]

- નિમલિખિત વિષય પર કિસી એક પર ટીપ્પણી લિખિએ | પ્રશ્ન - 46 [03]
- નિમલિખિત પરિચ્છેદ કો પઢકર નીચે દિએ ગએ પ્રશ્નોને કે ઉત્તર એક વાક્યમેં દીજિએ |
પ્રશ્ન - 47, 48, 49, 50, 51, 52 [06]
- નિમાનુસાર પત્ર લિખિએ : પ્રશ્ન - 53 [05]
- રૂપરેખા કે આધાર પર કહાની લિખકર શીર્ષક એવં બોધ લિખિએ | પ્રશ્ન - 54 [05]
- કિસી એક વિષય પર કરીબ ૧૫૦ શબ્દો મેં નિબંધ લિખિએ | પ્રશ્ન - 55
(તીન મેં સે કોઈ એક) [07]

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

શૈક્ષણિક વર્ષ 2020-21 માટે

કક્ષા-10 હિન્દી (દ્વિતીય ભાષા)

વાર્ષિક પરીક્ષા

નમૂને કા પ્રશ્નપત્ર

સમય : 3 ઘણ્ટે

પૂર્ણાંક : 80

- સૂચના : (1) ઇસ પ્રશ્નપત્ર કે ચાર વિભાગ હૈ ઔર 1 સે 55 પ્રશ્ન હુંએં।
(2) પ્રત્યેક પ્રશ્ન અનિવાર્ય હૈ।
(3) દાયી ઔર લિખિત ગર્દ સંખ્યા પ્રશ્ન કે અંક હૈ।
(4) નયા પ્રશ્ન નાથે પણ સે લિખિએ।

(વિભાગ-A ગદ્ય વિભાગ)

- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોને સહી વિકલ્પ ચુનકર ઉત્તર લિખિએ। [03]
  - (1) સદાનંદ કે કહને પર શાદીરામ ને પત્રિકાઓને ચિત્રો કા કયા કિયા ?
    - (A) અલબમ બનાયા
    - (B) બેચ દિએ
    - (C) બચ્ચોને બાંઠી
    - (D) દીવારોને લગાઈ
  - (2) બુદ્ધિરામ કી બેટી લાડલી કાકી કે લિએ કૌન સા કવચ થા ?
    - (A) ભાવના કા
    - (B) સુરક્ષા કા
    - (C) ભક્તિ કા
    - (D) એક ભી નહીં
  - (3) નિમ્નલિખિત મેંથે સે કૌન સા પાઠ આત્મકથા કા અંશ હૈ ?
    - (A) મેરી મા
    - (B) બૂઢી કાકી
    - (C) અલબમ
    - (D) ભીતરી સમૃધ્ય
- સહી વિકલ્પ ચુનકર રિચ્ટ સ્થાનોની પૂર્તિ કીજિએ। [03]
  - (4) ..... કંપની કા વિજાપન થા। (ટેલ્કો/ઇન્ફોસીસ)
  - (5) અંબિકા ..... કી માં થી। (કાલિદાસ / મલિલકા)
  - (6) માલતી કી આવાજ સુનકર બિંદુ કી ચાલ મેં .....। (રૂકાવટ આ ગર્દ / તેજી આ ગર્દ)
- નિમ્નલિખિત વિકલ્પોને સહી વિકલ્પ ચુનકર વાક્ય પૂર્ણ કીજિએ। [03]
  - (7) રામપ્રસાદ બિસ્મિલ કો ઇસ બાત કા દુઃખ થા કિ ઉન્હેં .....
    - (A) માં કી સેવા કા અવસર નહીં મિલેંગા।
    - (B) માં કા પ્યાર નહીં મિલા
    - (C) અપની માં સે દૂર રહના પડતા થા।
  - (8) સુધામૂર્તિ ને અપની પઢાઈ કિસ ક્ષેત્ર મેં કી થી .....
    - (A) કમ્પ્યુટર વિજ્ઞાન
    - (B) ઓટોમોબાઇલ વિજ્ઞાન
    - (C) સિવિલ ઇન્જીનિયર
  - (9) પંડિત શાદીરામ અપના ત્રણ ક્યોન નહીં ઉત્તાર પાતે થે ?
    - (A) વે અત્યંત ગરીબ થે।
    - (B) રૂપયે દેને કી ઉનકી દાનત નહીં થી।
    - (C) પૈસે દેને જિતની રકમ ઈકટ્ઠી નહીં હોતી થી।
- નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોને ઉત્તર એક-એક વાક્યોને મેં લિખિએ। [02]
  - (10) બૂઢી કાકી ને અપની સારી સંપત્તિ કિસકે નામ લિખ દી થી ?

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

(11) બિસ્મિલ કી માતાજી કા સબસે બડા આદેશ ક્યા થા ?

- નિન્હારિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર દો -તીન વાક્યોં મે લિખિએ । [02]

(12) ટેલ્કો વિજ્ઞાપન મેં ચૌકાનેવાળી બાત ક્યા થી ?

- નિન્હારિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર ચાર - પાંચ વાક્યોં મે લિખિએ । (કિન્હી એક) [03]

(13) ઘાયલ હિરણ શાવક કો બચાને કે લિએ કાલિદાસ ને ક્યા-ક્યા કિયા ?

અથવા

બિન્દુ કે પ્રતિ સહાનુભૂતિ જાગને પર માલતી ને ક્યા કિયા ?

- નિન્હારિખિત કથનોં કા આશાય સ્પષ્ટ કીજિએ । (કિન્હી એક) [02]

(14) ધન સુખ કા જાદૂગર ભી હૈ ઔર શાંતિ કા ડકેત ભી હૈ ?

અથવા

તુમ્હારે લિએ પ્રશ્ન અધિકાર કા હૈ, ઉનકે લિએ સંવેદના કા હૈ ।

(વિભાગ-B પદ્ય વિભાગ)

- નિન્હારિખિત પ્રશ્નોં કે સહી વિકલ્પ ચુનકર ઉત્તર લિખિએ । [03]

(15) કૃષ્ણ ને કિસ ગ્રન્થ કી રચના કી ?

(A) મહાભારત (B) ભગવદગીતા (C) રામાયણ (D) સ્કન્દ પુરાણ

(16) યમુના નદી કા દૂસરા નામ ક્યા હૈ ?

(A) ગંગા (B) સરસ્વતી (C) તાપી (D) કાલિંદી

(17) પ્રભુજી બાદલ હૈ તો ભક્ત ક્યા હૈ ?

(A) બરસાત (B) ચકોર (C) મોર (D) પાની

- સહી વિકલ્પ ચુનકર રિક્ત સ્થાનોં કી પૂર્તિ કીજિએ । [03]

(18) ભારત કા ભાલ ..... હૈ । (હિમાચલ / ગિરનાર)

(19) સાસ ને મીરા કો ..... કહા । (કુલનાસી / બાવરી)

(20) સવૈયે કાવ્ય કે કવિ ..... હૈ । (રસખાન / મીરાબાઈ)

- નિન્હારિખિત વિકલ્પોં મે સે સહી વિકલ્પ ચુનકર વાક્ય પૂર્ણ કીજિએ । [03]

(21) ખરહા ભાગા ક્યોંકિ....

(A) શિકારી કુતા પીછે પડા થા ।

(B) જંગલ મેં આગ લગી થી ।

(C) ખાના ખત્મ હો ગયા થા ।

(22) અમીર ખુસરો કી પહેલી મેં સમોસા.....

(A) તીખા થા । (B) તલા નહીં થા (C) અચ્છા નહીં થા ।

(23) તોતે ને અપને જીવન કા અંત.....

(A) પાંચ સાલ બાદ માન લિયા થા ।

(B) સૂખે તરુ કે અંત કે સાથ હી માન લિયા ।

(C) દસ સાલ બાદ માન લિયા થા ।

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- નિર્મલિખિત પ્રશ્નોને ઉત્તર એક - એક વાક્યોમાં લિખિએ। [02]
(24) મીરા કે આરાધ્ય દેવ કૌન થે ?
(25) મનુષ્ય કે રૂપ મંને રસખાન કહાઁ બસના ચાહતે હૈ ?
  - નિર્મલિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર દો - તીન વાક્યોમાં લિખિએ। [02]
(26) પેડ ક્યોં સૂખ ગયા ?
  - નિર્મલિખિત પ્રશ્ન કા ઉત્તર ચાર - પાંચ વાક્યોમાં લિખિએ। (કિન્હી એક) [03]
(27) મીરા કે પદોને આધાર પર સદગુરુ કી મહિમા કા વર્ણન કીજિએ।
અથવા
તોતા ઔર ઇંદ્ર કા સંવાદ અપને શબ્દો મંને લિખિએ।
  - નિર્મલિખિત કથનો કા આશય સ્પષ્ટ કીજિએ। [02]
(28) સત કી નાવ ખેવટિયા સદગુરુ ભવસાગર તરિ આયો।
અથવા
“જબ ભી
ભૂખ સે લડને
કોઈ ખડા હો જાતા હૈ
સુન્દર દિખને લગતા હૈ ।”
- (વિભાગ-C : વ્યાકરણ વિભાગ)
- નિર્મલિખિત કહાવત કા સહી અર્થ લિખિએ। [01]
(29) મુખ મે રામ બગલ મેં છુરી ।
  - નિર્મલિખિત શબ્દ સમૂહ કે લિએ એક શબ્દ લિખિએ। [01]
(30) બહુત સમય તક જીવિત રહનેવાળા ।
  - નિર્મલિખિત સંધિ કો છોડિએ। [01]
(31) પરમાનંદ ।
  - નિર્મલિખિત સંધિ કો મિલાઈએ। [01]
(32) પ્રતિ + એક ।
  - નિર્મલિખિત મુહાવરે કા અર્થ દેકર વાક્ય મંને પ્રયોગ કીજિએ। [02]
(33) પોલ ખોલના ।
  - નિર્મલિખિત શબ્દોને કે વિરોધી શબ્દ લિખિએ। [02]
(34) સજ્જન ।
(35) જીવન ।
  - નિર્મલિખિત શબ્દોને પર્યાયવાચી શબ્દ લિખિએ। [02]
(36) ખેવટિયા ।
(37) ઘૃત ।

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- નિન્હલિખિત શબ્દોં કી ભાવવાચક સંજ્ઞા લિખિએ। [02]
  - (38) કોમલ ।
  - (37) બચ્ચા ।
- નિન્હલિખિત શબ્દોં કે વિશેષણ બનાઈએ। [02]
  - (40) સમાજ ।
  - (41) કૃપા ।
- નિન્હલિખિત શબ્દોં કી કર્તૃવાચક સંજ્ઞા લિખિએ। [02]
  - (42) ઉપદેશ ।
  - (43) વિજ્ઞાન ।
- નિન્હલિખિત શબ્દોં કા સમાસ પહૂચાનિએ। [02]
  - (44) મહાકવિ ।
  - (45) પંચવટી ।
- નિન્હલિખિત વિષય પર કિસી એક પર ટીપ્પણી લિખિએ। [03]
  - (46) કમ્પ્યુટર
અથવા
ઇ – મેઇલ
- નિન્હલિખિત પરિચ્છેદ કો પઢકર નીચે દિએ ગએ પ્રશ્નોં કે ઉત્તર એક વાક્યમે દીજિએ। [06]

પ્રત્યેક મનુષ્ય મેં અચ્છાઈ ઔર બુરાઈ દોનોં પ્રવૃત્તિયાઁ હોતી હુંનીએ। યાં વ્યક્તિ વિશેષ પર નિર્ભર કરતા હુંનીએ કિ વહ ઇન દોનોં મેં સે કિસે અપનાએ। દાનશીલતા ઔર દૂસરોં કી ભલાઈ કરને સે બડા ઓર કોઈ કામ નહીં હુંનીએ। ભલાઈ કરનેવાલે વ્યક્તિ કી સભી પ્રશંસા કરતે હુંનીએ, જબકી બુરાઈ કિસી કો પસંદ નહીં આતી। બુરાઈ સે કોઈ વ્યક્તિ અપાર ધન – સંપત્તિ ક્યોં ન અર્જિત કર લેં, પર સમાજ મેં તુસે અચ્છે વ્યક્તિ કે રૂપ મેં માન્યતા કભી નહીં મિલતી હુંનીએ। બુરે કાર્યોં સે અર્જિત ધન મેં શૈતાનિયત કી ઝાલક મિલતી હુંનીએ। ઇસ તરહ નીચ કર્મ સે મનુષ્ય શૈતાન હી બનતા હુંનીએ, જબકી અપને સદકર્મોં સે મનુષ્ય કો દેવદૂત કે રૂપ મેં પ્રતિષ્ઠા મિલતી હુંનીએ।

  - (47) લોગ કિસીકી પ્રશંસા કરતે હુંનીએ ?
  - (48) શૈતાન કૌન કહલાતા હુંનીએ ?
  - (49) મનુષ્ય દેવદૂત કેસે બન સકતા હુંનીએ ?
  - (50) ભલાઈ શબ્દ કા વિરોધી શબ્દ ઢૂંઢકર લિખિએ।
  - (51) નીચ કર્મ સે મનુષ્ય ..... હી બનતા હુંનીએ। (શૈતાન / દેવદૂત)
  - (52) ઇસ પરિચ્છેદ કો ઉચ્ચિત શીર્ષક દીજિએ।
- નિન્હાનુસાર પત્ર લિખિએ : [05]
  - (53) A/34, બાલાજી રેસીડેન્સી, મહેસાણ નિવાસી પ્રિસ પટેલ સુરત નિવાસી અપને મિત્ર મિત શાહ કો ‘યોગ કા મહત્વ’ સમજ્ઞાતે હુએ પત્ર લિખતા હુંનીએ।

ગુજરાત માધ્યમિક અને ઉચ્ચતર માધ્યમિક શિક્ષણ બોર્ડ, ગાંધીનગર

- રૂપરેખા કે આધાર પર કહાની લિખકર શીર્ષક એવં બોથ લિખિએ [05]

(54) દો મિત્રો કા વન મેં જાના - ભાલૂ કા આના - એક કા પેડ પર ચઢ જાના - દૂસરે કા નીચે રહ જાના - મુસીબત દેખકર નીચે લેટ જાના - ભાલૂ કા નજદીક આના - સુંઘના - મરા હુઆ માનકર ચલા જાના - પેડ સે ઉત્તરકર મિત્ર કા પૂછના - ભાલૂને ક્યા કહા ? - ઉત્તર, “સ્વાર્થી મિત્ર સે દુર રહો”।

(55) કિસી એક વિષય પર કરીબ 150 શબ્દો મેં નિબંધ લિખિએ। [07]

મેરા પ્રિય લેખક.....

(પ્રસ્તાવના - લેખક કા નામ/ઉપનામ - લેખક કે વ્યક્તિત્વ કે વિકાસ કી ઝાલક - અનેક વિષયો પર લેખક કે વિચાર - ભાષા શૈલી - પ્રેરણા - ઉપસંહાર)

અથવા

મેરા ભારત મહાન....

(પ્રસ્તાવના - ભારત કા ગૌરવપૂર્ણ ઇતિહાસ - પ્રાકૃતિક સૌંદર્ય - અમૂલ્ય સાહિત્ય - ભારત કી રક્તવિહિન ક્રાંતિ - યુધ્ધો મેં વિજય - સ્વાતંત્ર્યોત્તર ભારત કી સિદ્ધ્યાં - ભારત કા ભવિષ્ય)

અથવા

કૃતે કી આત્મકથા.....

(પ્રસ્તાવના - પરિચય - જન્મ ઔર બચપન - માલિક કે ઘર - સુખી જીવન - બુઢાપા - ઉપેક્ષા - ઉપસંહાર)